

- **Православен американец търси образование у нас** – интервю за някои аспекти на православието в Америка стр. 4
- **Епископ Йеротей Влахов: Заболяване и лекуване на душата** стр. 5

- **Св. Три светители Слово за проклятието За любовта към бедните За милостта и за съда** стр. 5
- **Преп. Максим Исповедник за Божията църква** стр. 6

- **Св. Богородица на помощ срещу алкохолизма и наркоманията**
- **Започна четене на Богородичен акадист пред иконата „Неопиваща чаша“** стр. 7

Под знака на светото кръщение

Месец януари минава под знака на св. Кръщение Господне, с което се затваря рождествено-богоявленският цикъл.

В древната Църква през този период след дълга духовна и образователна подготовка се кръщаваха оглашените. Оттогава е останало песнопението „Елице во Христа крестистеса“, което и до днес свидетелства за висотата на това благодатно призвание.

Днес ние считаме всяко време за благодатно и

удобно за извършване на тайнството. Не възпираме към свето кръщение да пристъпват нито възрастни, нито младенци, та никой да не се лиши от печата на духовния дар. Но така отговорността ни за възрастването им като християни се увеличава. Всеки, който насади цветя, после го напоява и пееви.

Примерът на големите светители и подвижници на православната вяра, чиято памет Църквата чества през януари, ни показва към какво житие след кръщението ни е призовал Бог.

Свети Атанасий Велики и Сердикийският събор

На 18 януари светата ни Православна църква отдава почит на св. Атанасий Велики, архиепископ Александрийски.

Св. Атанасий се родил през 293 г. в столицата на Египет Александрия. Син на бедни родители християни, той получил прекрасно образование. За църковно служение бил подготвен от Александрийския архиепископ св. Александър. През 319 г. станал дякон.

По това време в Александрия се появила ереста на местни свещеник Арий (280-336). Той учел, че Христос и като човек, и като Син Божий не е равночестен на Отца и е Негово творение. Ереста се ширела и се наложило да се свикват поместни епископски събори за нейното изкореняване. Такива били съборите в Александрия (323 г.), Антиохия (324 г.) и най-сетне Първият вселенски събор в Никея в 325 г., на който пристъпвал и самият император Константин Велики. И на трите събора Арий бил решително осъден и отлъчен от Църквата. Арианите отговорили със свои събори и на св. Атанасий се наложило много да пострада за православието.

Св. Атанасий придружавал св. Александър на Никейския събор и помогнал за осъждането на Арий. След смъртта на св. Александър той бил избран за александрийски архиепископ на 8 юни 326 г., но Арий и неговите привърженици с интриги и клевети успели да подлъжат император Константин Велики и неговия син Константин II и заради това св. Атанасий на няколко пъти бил осъждан и заточаван. Но той имал и приятели – последователи на чистото православиe. Папа Юлий I (337-325) оправдал Атанасий на Римския събор в 340 г., а в 343 г. това решение било потвърдено от Сердикийския събор (днешната ни столица – София), който низвергнал много от враговете на св. Атанасий. От всичките 47 г. на своето епископско служение 15 прекарал в изгнание. Той е написал много книги и писма. Нему с. Църква дължи разгромяването на опасната арианска ерес. Св. Атанасий взел участие в създаването на Нико-Цариградския символ на вярата. Починал на 2 май 373 г.

По предание на мястото, където се състоял Сердикийският събор през 343 г., е построен храм „Света Троица“ (на хълма над днешната ул. „Гео Милев“). В храма се намира икона на свети Атанасий Велики.

В църковно-народния бит този празник е утвърден като Атанасовден и като предвестник на приближаващата пролет.

Елена НИКОЛОВА

Феноменът „църковно проклятие“

Преди няколко години, когато светостатството беше на мода сред крадците и масово се разбиваха и ограбваха църкви, в обществото беше назряло едно настроение, близко до отчаянието. Хората си казваха: след като държавата не се справя, защо Българската православна църква не произнесе тежки църковни проклятия срещу светостатците – да видим тогава дали ще се осмелят да посегнат.

Разбира се, Българската православна църква не направи това. Призванието на Църквата не е да бь-

де духовна полиция.

Има обаче примери и в друга посока.

Старокалендарците схизматици много обичат в благочестивите си издания да цитират едно проклятие, отправено от Вселенския патриарх Кирил V през 1756 г. Става дума за текста на т. нар. „Втори сигилион“ по повод „станалите нови съблазни, извършени от папистите с изменението на нашата Пасхалия и на Месецелойва“. Ето какво гласи той:

„Такъв, бил той церей или мирянин, да бъде отлъчен от Бога, проклет и след смъртта си да не се

разтлее, но да пребъдва във вечни мъки. Камъните и желязото да се разпадат, а той – никак. Такова да наследят проказата на Гезий и обесването на Юда, да бъдат на земята като Каин, който стегне и се тресе; гняв Божий да бъде върху главите им и участта им да бъде подобна на предателя Юда и на богоборците юдеи; нека земята се разтвори и ги погълне, както някога Датан и Авирон; Ангел Господен да ги преследва с меч през всички дни на живота им и да подлелжат на всички проклятия на патриарсите и съборите, на вечно

отлъчване и на мъките на вечния огън.“

Накрая завършва с „амин“, но някак си е скверно да го допишем под подобни думи.

Това проклятие би трябвало да се подразбира и срещу православните християни, които следват новия календарен стил, въпреки че Пасхалията не е променена.

Такъв е начинът, по който старостилският разкол се утвърждава и оправдава. Чрез ужасно проклятие, достигало литературна изобретателност и потресавача безочовност. Но циничната самоувереност

идва сякаш от безспорния факт, че „патриарх го е казал, и то Вселенски“.

Неотдавна, съвсем независимо от цитирания „сигилион“ (каква православна дума!) един старостилец беше заявил твърдо и лаконично: „Който чете Псалом, да му окапят зъбите!“ – по някакви причини в техните среди изтъкнатият руски църковен историк се счита за отстъпник от вярата.

Друг път, двама „ревнителни на православието“ дръзнали да заплъят на улицата духовник, след като го питали по кой календар е, а той им отговорил,

че се съобразява с календара, възприет съборно от каноничната Българска православна църква.

Изглежда, че у нас има група хора, които се уповават от сладкото съзнание за най-православни на света. Тяхното изповедничество обаче почива на проклятието и се утвърждава чрез омразата. И никой да не се опитва да определи подобно безобразие като „чиста ревност по Бога“, като „свещен гняв“ или нещо от този род!

Да се върнем на въпросния цариградски патриарх Кирил V.

На стр. 3

ХРОНИКА

България

Патриаршеско служение

На 1 януари, Обрезание Господне, в ПКСХП „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх и Софийският митрополит Максим извърши св. Василиева литургия, в съслужение с Високопреосвященния бивш Нюйоркски митрополит Геласий, Преосвящените епископи Траянополски Иларион, патриаршески викарин, Левкийски Павел, председател на църковното настоятелство към храма, Знеполски Николай, викарин на Софийската св. митропо-

лия, Деволски Теодосий, високореподобен архи-мандрит Борис, гл. секретар на Св. Синод, храмовото духовенство и духовници от Софийска епархия.

Веднага след св. Литургия патриархът, архiereите и свещениците отслужиха молебен за Новата година. След молебна Негово Светейшество произнесе слово, в което въздаде „Слава и благодарение Богу за Неговите неизказани щедрости, проявени към нас през изминалата 2001 година“.

На 11 ноември в зала № 3 на ИДК Негово Светейшество Българският патриарх и Софийският митрополит Максим, по покана на председателя на Управителния съвет на Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) в България проф. д-р Стоян Дурин, извърши

водосвет. С тази богослужба бе открита тържествената церемония, в която дипломираните експерт-счетоводители в родината ни положиха клетва и така те станаха регистрирани одиторски, съгласно Закона за независими финансов одит. В извършването на водосвета участие взеха

На 7 януари, празника на св. Йоан Кръстител, Българският патриарх Максим отслужи св. Златоуста литургия в столичния катедрален храм „Св. Неделя“. В богослужението участие взеха и бивш Нюйоркски митрополит Геласий, Траянополски епископ Иларион, Знеполски епископ Николай, архимандрит Борис и храмовото духовенство.

Словото за празника произнесе Негово Светейшество Българският патриарх Максим.

архимандрит Борис, гл. секретар на Св. Синод, ик. Мина Минчев, ик. Тоско Казакин и йерей Николай Георгиев. Сред официалните гости в залата беше и председателят на парламентарната бюджетна комисия г-н Иван Искров.

Димитър БОБЧЕВ

Празнични богослужения в Пловдивска епархия

На 25 декември 2001 г. – Рождество Христово – по традиция Негово Високореподобен Пловдивският митрополит Арсений отслужи празнична св. Литургия в катедралния храм „Успение Богородично“. В съслужение с Негово Високореподобен в литургията взеха участие храмовите свещеници Апостол Марулов, Станчо Костов и Тодор Хаджиев. В дяконски чин бе ръкоположен Стоил Николов от Асеновград.

На 26 декември 2001 г. – Събор на Пресвета Богородица – Негово Високореподобен митрополит Арсений отслужи празнична св. Литургия в

митрополитския храм „Св. Марина“ в съслужение с храмовото духовенство. В свещенически чин бе ръкоположен дякон Стоил Николов.

На 27 декември 2001 г. – Стефановден – Пловдивският митрополит посети Асеновград, където отслужи празнична св. Литургия в храм „Св. вмчк Георги“ в съслужение с Петко Хаджилабчев, архиерейски наместник на Асеновградска духовна околия, Борислав Манчев, председател на храм „Св. вмчк Георги“ и асеновградски свещеници.

На 1 януари 2002 г. Обрезание Господне – Василиевден – Негово Висо-

копреосвященство Пловдивският митрополит Арсений посети Пазарджик, където отслужи празнична св. Литургия в старинния храм „Успение Богородично“ в съслужение с храмовото свещенство. След литургията Негово Високореподобен отслужи парника в памет на загиналите за освобождението на Пазарджик руски войници и български опълченци, станало на 1 януари 1878 г. По тази причина този ден е избран за Ден на града. На богослужението присъстваха областният управител на Пловдивска област, заместник-кметът на Пазарджик, общински представители и др.

ба на корпус „Тактическа авиация“ ген. Младен Казаков.

На 7 януари – деня на св. Йоан Кръстител (Ивановден) – Негово Високореподобен Пловдивският митрополит Арсений посети Хасково, където отслужи празнична св. Литургия в храм „Св. Богородица“. В съслужение с Негово Високореподобен в св. Литургия взеха участие архиерейският наместник ик. Антоний Енев в Хасково и хасковското духовенство.

7 януари е избран за Ден на Хасково, в памет за освобождението на града от турците, станало на тази дата през 1878 г.

Културно-просветен отдел на Пловдивска митрополия

пешеходния мост на р. Марина, откъдето всяка година се хвърля св. кръст. В шестинето участваха свещениците от катедралния храм и свещеници от храмовете „Св. Петка“, „Св. ап. Петър и Павел“, „Св. Троица“ и „Св. Иван Рилски Чудотворец“. Литията спря на пл. „Съединение“, където Пловдивският митрополит поръчи със светена вода знамената, командния състав и войниците от Пловдивския гарнизон.

На пешеходния мост Негово Високореподобен митрополит Арсений отслужи богоявленски Велик водосвет, на който присъстваха командващият Втори армейски корпус ген. Златан Стойков и началникът на ша-

пешеходния мост на р. Мари-

на Ломска духовна околия и свещеноиконом Живко Павлов. По време на службата митрополит Димитриан ръкоположи в дяконски чин Траян Горанов, завършил икономика в УНСС и богословие в Софийския университет. Преди да извърши хиротонията Негово Високореподобен представи кандидата и запозна богомолци-

те със същността на св. тайнство съществува.

В проповедта си митрополит Димитриан акцентира на два исторически факта – Рождество Христово като начало на човешкото спасение и мъченическата смърт на св. архидакон Стефан като свидетелство за истинската вяра.

ЦВ

На 21 януари 2002 г., в деня на преп. Максим Изповедник Негово Светейшество Българският патриарх Максим празнува своя имен ден. Пожелаваме на нашия архипастир по молитвите на неговия небесен застъпник здраве, многолетие и бодрост в изпълнението на своето светилско служение!

Академични новини

Завърши ново попълнение от богослови

На 26 ноември, веднага след празника на св. Климент, в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ бяха връчени дипломите на завършилите през 2001 г. (лятна и есенна сесия на държавните изпити) млади богослови. На този ден при тържествена обстановка в аулата на Софийския университет 67 абсолвенти получиха своите дипломи от ръката на ректора, в присъствието на декана на факултета, преподавателите и

много гости. В приветствията си ректорът и деканът им пожелаха да бъдат достойни за званieto, за което ги е призовал Бог, и да могат да се осъществят като служители на БПЦ и на религиозното образование у нас. Вече за втора година дипломите на богословите се раздават в аулата на Софийския университет, което е най-почетното място на университета и за всекиго с чест да получи дипломата си там.

Лекция на декана на Скопския богословски факултет

По повод св. Климентовите дни на Софийския университет през м. ноември по покана на декана на Богословския факултет на СУ доц. Иван Ж. Димитров у нас гостува деканът на Скопския богословски факултет на Македонската православна църква проф. прото-йерей д-р Йован Таковски. Гостът присъства на богослужбното честване на паметта на светителя в параклиса на Богословския факултет, както и на ака-

демичното тържество в аулата на СУ. На 26 ноември той присъства в аулата на СУ при връчването на дипломите на завършилите през тази година богослови, а след това изнесе лекция пред студентите в Богословския факултет на тема „Христовото свещенство в Църквата“. Проф. Таковски гостува и на Софийската духовна семинария, където говори на учениците за свещеничкото призвание.

Лекция за българина св. Киприян Московски

На 28 ноември в аулата на Богословския факултет беше изнесена лекция на тема „Българинът от Търново св. Киприян – митрополит Московски и на цяла Русия (1375-1406)“ от д-р Петър Куцаров, хоноруван преподавател във Варненския университет и пълномощен министър при посолството на България в Москва. Д-р Куцаров е не само опитен дипломат, но и известен в научните среди специалист по живота и дело-

то на св. Киприян, съвременник на св. Сергий Радонезки и на важни събития в живота на Русия на границата между 14 и 15 век. По инициатива на лектора в пътеводителата на Кремъл е записан като забележителност и гробът на св. Киприян в Успенския събор, провеждащ се тържества в дните на неговата памет, предстои изграждането и на храм в чест на Московския светител от български произход.

Нов хор на богослови в Кърджали

В специалност „Богословие“ на Пловдивския университет – филиал „Любен Каравелов“ в гр. Кърджали вече съществува четиригласен смесен хор за църковни песнопения. Диригент е студентката от трети курс Иванка Христова, която има висше музикално образование и пее в оперетния театър на града. Хорът за пръв път се представи със своя програма на тържеството, организирано от филиала на 3 декември в чест на студентския празник и зачетено от много гости, сред които бяха за-

местник-министърът на образованието и науката д-р Анастас Герджиков, ректорът на Пловдивския университет проф. Огнян Сапарев, областният управител Калин Примов, кметът Румен Димитров, районният мюфтия Фикир Сали, свещ. Петър Гаренов, представител на Пловдивския митрополит, деканът на Богословския факултет на Софийския университет доц. д-р Иван Ж. Димитров, който е и отговорник за тази специалност в Кърджали.

ЦВ

Зов за помощ

Братя и сестри в Христа!

Обръщаме се към вас с молба по Божията милост да помогнем заедно на едно дете от нашата енория да живее.

ТЕОДОРА се нуждае от спешна чернодробна трансплантация. Операцията ѝ може да се извърши единствено в чужбина и за целта са необходими 180 000 DM.

Освен на засилено молитвено застъпничество за Теди, ви молим и за вашата финансова помощ.

Дарения се събират в следните софийски храмове:

храм „Покров Богородичен“
храм „Св. Климент Охридски“ – жк „Юлийн“
храм „Св. Мина“ – кв. „Модерно предградие“
храм „Св. Дух“ – кв. „Надежда“
храм „Рождество Богородично“ – кв. „Красна Поляна“
храм „Св. Иван Рилски“ – Софийска духовна семинария

Свещеноиконом Николай Танев,
енорияши от храм „Покров Богородичен“

За контакти:
тел. 953-35-23
Енорийски център
„Покров Богородичен“
тел.: 987-16-55
Фондация „Покров Богородичен“

Банкови сметки:
Булбанк АД
Б.код 62196214
BGL: 9014321403
USD: 9114321407
DEM: 9214321400

Архиерейско служение в град Лом

На 27 декември, Св. първоянченик и архидакон Стефан, в храм „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“ в град Лом Негово Високореподобен Видинският митрополит Димитриан отслужи тържествена св. Литургия в съслужение със свещеноиконом Петър Радославов, свещеноиконом Цветан Антонов, архиерейски намест-

ник на Ломска духовна околия и свещеноиконом Живко Павлов. По време на службата митрополит Димитриан ръкоположи в дяконски чин Траян Горанов, завършил икономика в УНСС и богословие в Софийския университет. Преди да извърши хиротонията Негово Високореподобен представи кандидата и запозна богомолци-

Феноменът „църковно проклятие“

От стр. 1

Той може да се отличава с висок морал, да е бил радетел на Православното и пламенен поборник за чистота на вярата. Но Христос никога не е изричал такива позорни клетви, нито светите апостоли.

Ние трябва да вземем отношение, макар и векове по-късно, за да не остане този срам за християнската вяра фалшиво защитен под авторитета на патриаршеската институция по причина на нечия лична човешка слабост. Особено когато именно тя днес дава храна на наши неуравновесени съвременници, вместо истинските добродетели.

Думите на св. апостол Павел дават израз на нашето отношение: „Ако някой ви благовести противно на това, което ние ви благовестим, макар той да би бил Ангел от небето, анатема да бъде“ (Гал. 1:8, 9).

Какво ни благовестят апостолите?

Христа Разпнатия и Възкръсналия от мъртвите. Пришествието на очаквания Месия. Новата благодат в Христа. Края на старозаветното законничество и свободата в Светия Дух. Изкуплението от греха за всички човещи и началото на спасението. Основопоставянето на всички народи. Отварянето на Царството Божие за човешките синове. Посрамването на смъртта и даруването на възкресение. Отпадането на древното проклятие и откриването на неизказаната любов Божия.

Темата за клетвите и проклятието е особено разглеждана. Св. апостол Иаков пише: „... езика на човека никой не може да укроти; той е неудържимо зло и е пълен със смъртоносна отрова. С него благославяме Отца, с него и кълем човешките сътворени по подобие Божие. Изсърщите уста излиза и благословия, и клетва: не трябва, братя мои, това тъй да бъде“ (Иак. 3:8-10).

Св. апостол Павел поучава римляните: „Благославяйте вашите гонители; благославяйте, а не кълнете“ (Рим. 12:14), а на галатяните пояснява: „Христос ни изкупи от клетвата на закона, като стана заради нас клетва (защото писано е: „проклет е всеки, който виси на дърво“)“ (Гал. 3:13).

Изкупи ни Христос, но мнозина пак са се продали и на клетвата, и на закона. Не на Моисеевия, разбира се. Измислили са си нови: закон на календара, закон на ритуала, закон на едни или друг текст и т.н. А най-вече са възстановили законническия дух. И точно като книжниците и фарисеите, които разнаха Христа, кълнат със старозаветна ярост всеки, който си позволи да оспорива измислителите им. Но за та-

кива са Павловите думи: „И тъй, всички, които се облягат на вярата, биват благословени заедно с верния Авраам, а всички, които се облягат на дела по закона, се намират под проклятие“ (Гал. 3:9-10).

Средата на 18 век е тежък период за православните християни. Освен игото на османското владичество, те трябвало да понасят и инославната пропаганда на богатия Запад, която нерадко била твърде агресивна. Разбираемо е, че Православното е трябвало да бъде защитено. Такава безспорно е била и грижата на цитирания Цариградски патриарх Кирил, поувлякъл се в проклятията.

Но, в края на краищата, нашият Учитель е Христос. Според апостолите думи, и Ангел от небесата да ни подучавае да кълем, не би трябвало да го слушаме. Най-малкото – да се замислим и да изследваме духовно Ангел ли е наистина и наистина ли е от небесата...

Не ни е страх, че клетвите на старостилците, от правени непряко и към нас, може да се сбъднат. Първо, няма за какво, тъй като календарът нито е от догматическо значение, нито пък има „конфесионална“ окраска. Обвиненията в „икуменизъм“ също са празни и истерично раздухвани.

Второ, наш Съдия е Христос, а Той още не е упълномощил никого от човешките да ни съди вместо Него.

Болката ни е за самите проклятия.

Бог знае каква е вечната съдба на този патриарх. Възможно е той сега да е в сонма на светците и изповедниците на вярата, да се моли за нас пред Божия престол и Господ да ни милва по неговите светителски молитви... Със сигурност обаче, причина за това не са ужасяващите клетви, които си е позволил не само да изрече, но и да затвърди с подписа си. Те принадлежат към онези човешки грехове, които всички се надяваме чрез покаянието да ни бъдат опростени от Човеколюбива Бог. Независимо срещу кого са изречени – дори и срещу най-големите еретици и богоотстъпници – никой няма право на това.

Преданието разказва за св. Макарий Египетски, който ведъж сред пустинята, в която се подвизавал, намерил черва. Бог му открил, че това е черепът на един езически маг и му внушил да се моли за него. Преподобният се стъпсал, знаеши, че душата на този грегшин се мъчи в ада. Но тогава получил откровение за великата сила на християнската молитва, заради която и най-големите грешници получават някакво облекчение в местата на мъка. И той не проклинал, а още по-усър-

дно се моел.

На нас ни е забранено да се молим само за демоните, тъй като тяхното падение е вечно и необратимо. Църквата не може да отправя молитви също и за самоубийците – не в частен, а в църковно-обществен план, по особени причини, на които няма да се спираме тук. Но молитвата за другите, за целия свят – и най-вече за себеподобните грешници – е не само дълг, но и свидетелство за християнската любов в света. А проклятията унищожават всеки духовен плод, обезсмислят всяка добродетел, размизва разликата между християни и езичници.

Това ни най-малко не означава отстъпване от

спасителните догмати на православната ни християнска вяра пред еретическите заблуди. Църквата винаги е познавала и прилагала отлъчването, когато се наложи. Анатема е била произнасяна срещу отстъпниците още от апостолските времена и до ден днешен тя е и изчезнала като мярка за съхранение на църковната цялост и чистота. Но кой знае защо някои я отъждествяват с проклятието.

Анатема не е нищо друго освен временно отстраняване от евхаристийното общение (св. Причастие) с цел осъзнаване на заблудата и греха и завръщане отново чрез покаяние към пълнотата на благодатта. Самата дума от

гръцки означава оставяне, предоставяне. Подразбира се – на Божията воля.

Клетвата с сатанинско изобретение, защото чрез нея демони и хора си приволяват незаконно правото на съд, принадлежало единствено на Бога. Дори Христос, бидейки Бог, когато бил облен в смирена човешка плът, не осъдил никого, а камо ли да прокълне. Ето какво казал Той: „И ако някой чуе думите Ми и не повярва, аз няма да го съдя, защото не дойдох да съдя света, но да спася света“ (Иоан. 12:47). Даже когато изобличавал коравосърдечните книжници, с болка им казал „горко вам“, но никога „проклетни да сте“. И после, когато Го

разнаили, клетва не излязла от сърцето Му, но се моел за мъчителите Си.

И то, минават векове, християнството се проповядва по цялата земя, благодатта обилно се излива даром, Православното е утвърдило спасителното учение и истинската мярка на любовта.

И изведнъж се появяват някакви „сигилиони“, никакви хора, които най-безогледно започват да кълнат по-люто и от безбожници, използвайки отгоре на това библейска лексика!

Впрочем, тази практика започва отдавна. Във Византия било нещо обикновено документите от светската документация да завършват с проклятия. Те са задължителни завършек на всеки императорски хрисовул или сигилион и са насочени срещу онези, които дръзнали да нарушат императорските решения. Използването им било доста свободно, особено когато ставало дума за икономически документи. Проклятието могло да заема около 1/5 от текста. По всяка вероятност, цитираният по-горе патриаршески сигилион следва тези по-ранни византийски „образци“ в драматичната епоха на турското робство, когато в гръцките земи старата Византия била идеал и пример във всичко.

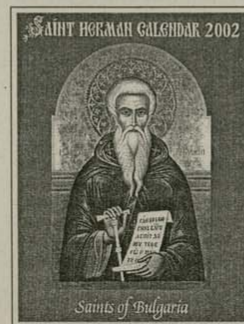
А нашите съвременни ревнителите вземат за пример самото проклятие, като някаква гаранция за православна вяра!

Без значение дали сме обект на клетвите им или не, наш дълг е да се помолим за тях, още повече че се считат за православни християни.

Да се помолим: в душите им да се утвърди добротата на Авел и вярата на Авраам; да наследят праведността на древните патриарси и да влязат изпълнени словата на пророците; да ги сподобим покаянието на Давид и мъдростта на Соломон; да ги помилиа Христос и да голазми делата им; Божията Майка да им бъде застъпница; да се спуснат над тях онежните езици на Петдесетница и Светият Дух да осети душите и помилува им; Светата Троица да сътвори обителя в тях и да изпълни живота им; да ги съпътства Ангел Господен и да ги предава от всяко зло; да се причислят към овците, а не към козето сборище, и да минават отядна на Добрия Пастир; да влязат в Горния Иерусалим и вечно да се работат в незалезващата му светлина.

А патриарх Кирил V Бог да го прости и само достойнството и достойните му дела да полене в Светото царство, и да го прослави в чистото на праведните. Амин.

Ангел ВЕЛИЧКОВ

Американски православен календар с български светини

Негово Високопреосвященство Американският, Канадски и Австралийски митрополит Йосиф ни подари този календар, издание на една православна американска общност, носеща името на св. Герман Аляскински.

Заедно с църковния календар, по стар и нов стил, изданието съдържа кратка история на Българската православна църква, икони с жития на 17 български светци и снимки на български манастири. През последните години се засилва българското духовно влияние сред нарастващите православни общности в САЩ.

Календарните различия като повод за оказване на християнска любов

Какво се случва, когато клирик от една канонична автокефал на поместна църква, следваща новия (т. нар. Григориански) календарен стил, посети друга поместна църква, която ползва стария Юлиански календар? Или обратното? Анатемосват се взаимно, би отсъкъл всеки старостилец по схизматическата си логика.

Нищо подобно. Онзи, който е на посещение, без никакво смущение и с чиста съвест се съобразява с домакините и съслужи с тях по местния обичай. После, като се върне в своята църква, продължава да бъде в съгласие с нея. Ако вече е празнувал Рождество Христово у дома на 25 декември, но му се случи след това на 7 януари да е в Москва или в Београд, той ще се черкува с тамошните братя и сестри християни и ще празнува Рождество Христово и с тях, заради любовта и християнското единство. Но това за него няма да е друг празник нито друго Рождество, а продължение на същата радост с ближните от далечни места. Защото за нас, християните, всичко е тук и сега подобно на онзи Ден един, който очакваме в Царството Божие. Настоящото е израз на вечността.

Цариградската патриаршия е преминала по новия стил, а на Света Гора, която е на пряко подчинение на Вселенския патриарх, се служи по стария. Това не само не води до конфликти, но и създава условия за послушание и взаимна любов. (Изключение и там правят няколко манастира на зилоти разселени, които са се изолирали и са се обрели на духовна деградация.)

Внедрата на повечето поместни православни църкви, възприели новия стил, е оставена възможност на желещите да практикуват стария. Стига това да не става самотично и да не води до нарушаване на църковното единство – нещо, което допуснаха т. нар. старостилци.

Изобщо, ревнителите на стария стил избягват да си задават въпроса за без-

препятственото общение между каноничните поместни църкви с календарни различия. Съкш не го забелязват. Защото не всички, които са запазили Юлианския календар, са „старостилци“. Последното е станало нарицателно за болювата ревност на една духовно незряла група православни християни, които в своите крайности стигат до цифропклонство и сами се отлъчват от благодатното общение с Църквата.

Не казваме, че всичко е наред. Съзнаваме, че нормалното положение би било пълното единство и по тези въпроси, ако Вселенското православие успее един ден съборно да го постигне. Но идеалната абстракция е по-лошо решение от реалната преценка за нещата в сегашно време.

Живеем в реалността на календарни различия между православните църкви. Минало е доста време, което усложнява разкото им преодоляване.

Врагът на спасението ни се е възползвал твърде умело от тази ситуация, като ни е внушил дух на разделение, а от друга страна, е замъглил и обръквал разсъдъка ни за добро и зло, за правдиво и несправедно, за изповедничество и отстъпничество.

Има един народен израз, който гласи: „Да счупим рогата на дявола!“

Сега е добър повод за това. Докато църковните въпроси се решават на официално ниво, да не пропуснем случая да си окажем взаимна християнска любов, взаимно зачитане и послушание едни на други. Да проявим търпение и кротост в пълнотата на истинското Православие, а не на онова, което някои превръщат в тесногледно законничество. Да не превръщаме поместните обичаи в догмати, защото и това е грях.

Така ще покажем по-добре и на инославните, че благодатта наистина е в каноничните поместни православни църкви, съставящи Едната свята, съборна и апостолска църква в света.

ИНТЕРВЮ

Православен американец търси образование у нас

Бренди Шетин е на 21 години. Баща му е свещеник в една от православиите общности, които наскоро приляна към Българската православна църква. Завършил е православието семинария в Аляска. Бренди е получил благословение от Негово Високопреосвещенство Американския и Австралийски митрополит Йосиф да остане в България с цел да получи православно богословско образование, за да стане и той свещеник в родината си.

— Каково Ви накара да потърсите възможности за обучение извън родината си при положение, че в САЩ има много добри православни богословски школи?

— Първо бих искал да уточня нещо много важно. Някои българи, които посещават САЩ за някой и друг месец или за година-две, остават с напълно погрешни впечатления. Когато се завърнат тук — това го разбира, когато дойдох в България и имах разговори с различни хора, — обрисуват една приказна картина на действителността в Америка, на вътрешния живот в Църквата ни и изобщо в обществото, която не отговаря на истината. Човек, за да е наясно с положението, трябва да е израснал там или да е видал повече...

В Църквата ни има много проблеми, сложно е да се даде обща картина на положението, защото тя би била фрагментарна и опростена.

— Знаете ли, в Америка личната свобода, правата на човека, демокрацията и плурализъмът на мненията и убежденията са нещо „свято“. Дори врага можеш да го пуснеш в задния си двор и да се правиш, че той просто е един от съседите, за да не нарушиш човешките му права и за да не се чувстваш ошетен.

Това е много хубаво, но води до своите печални резултати. Днес в Америка страшно много хора мислят така: „Аз ще правя всичко което ми доставя удоволствие и никой няма право да ми се меси!“ Много често този начин на мислене нарушава правата пък на другите.

О. Серафим Роуз ни заведе да бъдем пронизателни и разсъдлив и да виждаме какво се крие зад лозунгите за свобода, демокрация, равенство и равноценност на всички религии. Той казваше, че често зад тях се крие отрова... Всички общини от нашето православно братство, които влязоха в БПЦ, се опитват да преоделят популярната тенденция и да бъдат прозрачни.

— А защо избрахте точно Българската православна църква?

— За добро или лошо избоят беше по принципа на отрицанието. Трябваше да избераме между Йерусалимската, Сръбската, Грузинската и Българската патриаршия. Имаше искрено желание да одем към някоя канонична Църква, твърде дълго бяхме неканонични, а това е много, много тежко, вие не можете да го разберете сега... За съжаление няма никаква информация за България, българската култура и история. Смятахме,

че Българската църква е твърде малка, незначителна в международен и културен план — което, разбира се, не е истина, но това го разбрах впоследствие. Но какво да се прави, такава ни беше информацията, а за това е виновен не някой друг, а самите вие... Като че ли не казвате достатъчно за това, което имате.

По времето, когато действахме за присъединяването си към някоя канонична Църква, картината започна постепенно да се избистря. С Йерусалимската патриаршия нещата се протакаха, а и те си имаха други приоритети, така че засилихме диалога с епископ Йован в Калифорния от Сръбската църква (към тях имах особени симпатии). Той е един забележителен човек — истински монах, много духовен църковник. За съжаление се оказа, че той отскоро е в Америка, не познава нашите проблеми и приоритети, а и няма опит в работата с толкова хора — все пак той е монах преди всичко, ял живи е бил в манастир.

Въпреки добрите ни впечатления от грузинците се оказа, че те нямат нужната организация и структура в Америка, които да осмислят толкова хора, и то напълно чужди на народностния дух на Грузия. Тогава една трета от нашето братство влезе в Американската православна църква — крачка, от която ние се бяхме въздържали по ред причини, най-важната от които е, че Американската православна църква е в много висока степен повлияна от то-

Група американски младежи от православната общност, към която принадлежи Бренди Шетинг (претият отлясно наляво)

зи краен плурализъм на мисията, царуващ в Америка, и прекалено много се съобразява с някои особени малцинства, тъй като лекарите били дали добро обяснение. Щом пише нещо в Библията, то трябва да се спазва. Това е.

Това общество, американското, просто толерира всеки, който иска да наложи своята воля, а ние, както знаем, казваме: „Да бъде Твоята воля!“.

— Вие като американец, Вашите братя, а и въобще всеки наш съвременник не е ли плод на този дух на постолюдомерно време?

— Вярно е, че всички ние сме част от него, прозлизаме от него, той по някакъв начин е и наш, но всички ние искаме да го обърнем към Истината и някак да преодолеем света. Лично за мене най-важно е да живееш истински християнски живот, а не просто да се мотаеш из църквите или да пишеш апологетични статии против това или онова, унищожителна критика срещу протес-

танти и хомосексуалисти, а просто да живееш като християнин, просто, по църковному, това е най-добрата проповед. Много от тези хора го правят, докато това у протестантите не съм го виждал. Мисля, че това най-много ме възхищавало в Православието — това, че съм виждал хора, които го живеят. А за да не ставаме зависими от този вреден дух, в моята общност, в училището, където помагах последно време не вземахме пари от фондовете на Американското правителство за образование, защото съобразно с правителствените изисквания трябваше да учим децата на неистини, явни лъжи и заблуди, измислени, за да замъгляват разликите...

— Каково например?

— Да върдим, че Мохамад е нещо като Христос, понеже и двамата са монотеисти; че юдаизъм, християнство и ислям са почти едно и също; че Буда е предшественик на Христос, едва ли не Негов учител. И въобще глупости от този

тип, които в крайна сметка не кореспондират дори с научната обективна истина, да не говорим, че нахвърляват религиозните чувства на вярящите ни.

И да се върнем на въпроса за избора ни. За нас Българската църква си беше истинско откритие. Когато влязохме в контакт с Негово Високопреосвещенство митрополит Йосиф, открихме, че се трябвало да започнем от България. Първата изненада беше, когато разбрахме колко много хора се числят към диоцеза му, че е митрополит на Америка и Австралия, а всъщност е един скромен и директен в общуването си човек, което като че ли в тези среди е изключението от правилото. Много важно за нас беше, че той бе готов да ни приеме без никакви бюрократични пречки. Бяхме възхитени и много, много благодарни на нашия Господ, че ни преведе през изпитания, за да достигнем дотук пречистени.

Накрая искам да кажа, че въпреки проблемите, които виждаме и за които говорите непрекъснато, мисля, че о. Михаил от Гърция, който наскоро беше тук, го каза много добре — в България има запазено нещо от чистия църковен живот, не обременен от други илюди социални или национални, както е в други съседни нам държави. Смятам, че потенциалът в нас е голям и че имаме много, много да направим заедно.

Интервюто взе
Светослав РИБОЛОВ

КАНОНИЧНО ПРАВО

Милко КОЖУХАРОВ, гл. счетоводител на Св. Синод на БПЦ, юрист и икономист

Божията църква е неприкосновена

Продължение от бр. 1
Независимо от скептичните пожелания на някои, естествено-правните убеждения в други са запазени.

Аврелий Августин, разглеждайки състоянието на човешкото общество, пише: „Кой друг, ако не Бог е записал в човешкото сърце естествено право. Божественият разум и воля определят вечния закон и естествено право. Историята на човечеството е в границите на два драматични пункта — грехопадението и Страшния съд.“

Тома Аквински в „Summa teologi“, ползвайки влиянието на Аристотел и Цицерон, смята, че „държавата е неотделима част от създадения от Бога универсален световен ред, а законите са специфични заповеди, които отговарят на изискванията за божествен ред на света.“

Безспорна и похвална е ролята на школата на бо-

лонския монах Грациан, съставил сборник от основните норми на църковното право, с което става основател на каноническото право, израз на неотменимостта на Божественото право.

Появява се школата на гласосторите, която се основава предимно на римското позитивно право. Появява се едно охлаждане между позитивното и божественото — естествено право, дори последните се отричат. Прилага се методът на схоластиката.

Отхвърля се догматиката, католическата схоластика, тъмното и остаряло средновековие. Издига се емпиричният метод в социалната дейност. Развиват се еретични учения. Води се ожесточена борба между Римокатолическата църква и държавата за приоритет във властта.

Школата на хуманистите поставят науката за правото над опекуството на теологията. Постепенно обаче хуманистите започват да се интересуват от теологията и църковните отци, но се обя-

вяват против схоластиката. Така или иначе, теологията навлиза широко в заниманията на юристите и се слага началото на правно-философските занимания в правната наука. Започва разграничение между същността на правото от материята (дължителната сила).

Така Марсили Падуански определя: „Правото е формата, а държавата — материята“. Той отхвърля католическата традиция. Определя: „принудата е същност на закона“.

Реформацията цели да възстанови християнската религиозност, но разделя Църквата и правния ред. Борбата е за право, освободено от правото на Католическата църква. През XVI век се води борба между теолози и юристи в университетите.

Основните определения за същността на правото обаче остават неизменни. В сборник „Саксонското огледало“ Репков определя: „Самият Бог е право.“

Салутати: „Божествени закони постановяват, ес-

тествените убеждават, а човешкият — обнародва и запоява.“

Лутер: „Разумът създава благоприятни условия за съответствие на светските закони с Божие слово.“

Ж. Калвин: „Магистратите са длъжни да помянат дълга си пред Бога, да не забравят, че са слуги на Божествената справедливост.“
Ж. Боден — защитникът на силната държавна власт, абсолютизма, определя: „Абсолютната власт на суверена в никакъв случай не се разпростира върху законите на Бога и на природата.“

Определяйки същността на тези противоречия и борби, Ц. Торбов казва, че примерно съдържанието на инквизицията не се отхвърля същността на правото, а се отхвърля прилагането на физическата сила — материята, която не е правото.

Проф. протопрезидент Стефан Цанков, характеризирайки тези борби, определя, че причината за появата им е прилагането на физическата принуда, която се е

прилагала в Западната църква. Такива борби не е имало в Източната църква, където вероизповедането се прилага свободно.

С края на шестнадесети век се отбелязва заършекът на епохата на юридическия мистицизъм.

Съвсемнаесети век започва времето или епохата на юридическия логицизъм.

Извършват се основни политико-икономически и духовни промени в обществото. Мястото на догмата и на божественото право се засема от проблема за правата на човека. Създават се условия всеки човек да формира свободно своите убеждения и действия без ограничение, в духа на тези убеждения.

Човешкият дух никога не е преставал да търси основата на явленията в живота и света. И правната мисъл не прави изключение.

През течение на XVII век започва да се съживява интересът към другите правни дисциплини. Една по една се появяват: дър-

жавно право, международно, наказателно, процесуално, църковно и административно право, като самостоятелни науки.

Започналото използване на философията от хуманистите се разширява, докато в науката за правото се създава и оформя философията на правото на новото и най-новото време.

Позитивното право не е задоволявало правниците относно определяне същността на правото. Позитивното право се създава от хората и търпи непрекъснато промени. Същността на правото започва да се разглежда отделно от юриспруденцията и така дава начало на философията на правото.

Врвата, че има вечно и неизменно право, навежда философите и юристите на мисълта да потърсят неговото начало в човешката природа. Така се появява класическата теория на естествено право.

Св. Три светители

Св. Василий Велики

За милостта и за съда

Забравият Бога свят е изпълнен, братя, с несправедливост към ближния и безчувствие към слабия, както казва и божественният апостол: „А понеже се не опитаха да имат Бога в разум, то Бог ги предаде на извратен ум – да вършат онова, що не прилича, бидейки изпълнени с всяка неправда, блудство, лукавство, користолобие, злоба; пълни със завист, убийст-

во, разпри, измама, злонаравие; бидейки клокарци, клеветници, богомразици, ругатели, горделиви, самоохалци, изобретатели на зло, непослушни към родители, безразсъдни, вероломни, недружелюбни, непримирими, немилостиви“ (Рим. 1:28). А който Бог води към благочестие, тях научава и на въздържание от лоши дела, и на грижа към ближния. И в Закона има много заповеди за това да не се

вреда на ближния, както и повел да бъдем човеколюбиви и милостиви. Ако някой остави едно от тези неща, то другото е недостатъчно за изрядността на човека. Както благодеянието към нуждаещ се, направено от неправедни придобивки, е неприятно на Бога, така е лишен от похвала и този, който, въздържайки се от неправда, не дава на никого от своята собственост.

Св. Иоан Златоуст

Слово за проклятието

Кажете ми какво значи това, което ти наричаш проклетие (субъбъса)? Вникни в тази дума, разсъди върху това, което казваш; разбират ли неговата сила? [...] Изричаната от теб анатема не значи ли, че този трябва да бъде предаден на дявола, да няма участие в спасението, да бъде отвернат от Христа?

Но кой си ти, че си присвояваш такава власт и сила? „А кога дойде Син Човеческий в славата Си... и ще постави овците от дявата Си страна, а козите – от явлата“ (Мат. 25:31,33). Защо си присвояваш такава чест, с която е удостоен само сонмът от апостоли и техните истински приемници, изпълнени с благодат и истина? И те, строго спазвайки заповедта, отлъчвали срещата от Църквата сякаш изтъргвали дя-

ното си око, което е доказателство за тяхното голямо състрадание и страдание, както при отстраняване на повреден член от тялото. Затова и Христос го е нарекар изтъргване на дялото око (вж. Мат. 5:29), изразявайки по този начин съжаление за отлъчението. Затова те, бидейки строго изпълнителни както във всичко друго, така и в това, изобличавали и отхвърляли ересите, но никога от еретиците не предавали на проклетие. Както е видно и апостолът, поради необходимост, само на две места е употребил тази дума, въпреки, без да я отнася към определен човек. В посланието до коринтяни той казва: „Който не обича Господа Исуса Христа, да бъде анатема“ (1 Кор. 16:22) и още: „Но ако дори ние, или Ангел от небето ви благовестеше нещо по-друго от то-

ва, що ние ви благовестихме, анатема да бъде“ (Гал. 1:9). Защо тогава, когато никой от имачите тази власт не е правил това или не е смеед да произнесе такава присъда, ти се осмеляваш да го вършиш? Искате ли да знаете какво е казал един свят мъж, живял преди нас, приемник на апостолите и удостоил се с мъченичество? Обяснявайки тежестта на тази дума, той използва това сравнение: както облеклят се в царска багреница човек от простолуднето – и той самият, и неговите събъщници – ще бъдат предадени на смърт като тирани, така, казва той, и злоупотребяващите с Господните определения и предаващи човека на църковна анатема се обричат на истинска погибел, присвоявайки си достойнството на Сина Божия.

Св. Григорий Богослов

За любовта към бедните

Но ако според учението на св. ап. Павел и на Самия Христос, първата и най-важна заповед е да се почита любовта като изпълнение на закона и пророците (вж. Мат. 22:37-40; 1 Кор. 13:13), то основна нейна част трябва да бъде, както намирам аз, любовта към бедните, жалостта и състрадателността към тези,

които са от един род с нас. Защото нито едно наше служение не е така угодно на Бога, както милосърдието, защото то винаги е близо до Бога, пред Когото винаги вървят милостта и истината (вж. Пс. 88:15) и на Когото трябва да принасяме в дар милост (вж. Иак. 2:13). Той за нищо не награждава така със Своето човколюбие, както за човеколю-

бието. И така съобразно заповедта, която повелява да се радваме с ония, които се радват, и да плачем с ония, които плачат (вж. Рим. 12:15), ние трябва да отворим утробата на нашето милосърдие за всички бедни и страдащи по различни причини.

Из „Большая богословская библиотека“
Превод П.С.

Епископ Йеротей ВЛАХОС

Заболяване и лекуване на душата

Как стигнах до извода, че Православието е лечение

Трябва да призна, че бях много разочарован от морализма, който преобладава между много християни. Когато казвам морализъм, ние най-малко имам предвид благочестието, което ни респектира, тъй като дори и тялото трябва да бъде осветено и очистено; става въпрос за схващането, според което сме длъжни да разгледаме всички въпроси външно и материално. Фарисеите имали морални принципи и идеи, но въпреки това не били способни да приемат Христос. По същия начин

то ва ме схващане. Изучавах св. Максим Исповедник. Занимавах се с темата за любовта. Исках да изясня какво точно е истинската любов, след като толкова много неща са казани за нея. 400-те глави на св. Максим Исповедник за любовта подбудиха моето любопитство. Но четейки главите на св. Максим Исповедник, аз осъзнах, че те се отнасят главно до излекуване на човека. Св. Максим Исповедник споменава какво е човешкият дух, как той се заболява и по какъв начин се излекува. Той също гово-

говосл, св. Григорий Богослов и св. Симеон Нови Богослов.

В спора, който той е водел с Варлаам, проследих развитието на пътя, по който трябва да бъде спасена душата, за да бъдем спасени. Той говори за исихия (тишина) и исихасткия метод. Освен това подчертава, че това е единствен терапевтичен метод, който води до съзряване на нетварната същност, а вследствие до богопознание и спасение на човека. Неговите проповеди, повечето от тях изнесени пред вървящите в Солун, са впечатляващи. В тях се говори за покой (събота) на Бога и човека, за терапията (лекуването) на страстите, умната молитва, съзряването на нетварната светлина и т. н.

Изучавах също и св. Григорий Богослов. Него-

се създават такива идеи, които в действителност „догубват“ човека и дори самия живот. Понякога и аз срещам подобни ситуации. Когато бях студент, посещавах Света Гора и срещах свети хора, които практикуваха православната традиция. Ясно видях разликата между живота според православната традиция и живота, който срещаш в други религиозни кръгове. По това време, с помощта на мои професори от университета, започнах да изучавам светочестите текстове. Понастоящем някои от колегите ми и аз се занимаваме с ръкописите от манастирите на Света Гора за дълго време. Тази комбинация – изучаването на светочестите писания в атмосферата и живота на достигналите обожение светогорски отци – ми откри нови пътища за комуникация с живота на Църквата. Започнах да мисля по различен начин. Особено ми помогна в това отношение изучаването на св. Григорий Палама. Вярвам, че св. Григорий Палама е един от онези св. отци, които могат да упражнят голямо влияние и да помогнат на християните днес. Богословието му, което е богословие на Църквата, е показателно. Света това опозна други свети хора на Света Гора, но също и извън Света Гора – светогорци в своите сърца и живот – и по този начин достигнах до извода, че Православието не може да бъде философия или безплодно нравствено учение, а е терапевтичен метод. То лекува човека. Православното богословие е свързано повече с медицината, отколкото е философията. Ще посоча характеристиките на

ри и за страстите и тяхното изцеление; за движението на човешката душа, които могат да бъдат в съгласие с природата, противоположни на природата или свързани с природата. Той свързва любовта с безстрастието. Също осъзнах, че любовта е „рожда на безстрастието“; тя е „огънят на безстрастието“, както казва св. Иоан Лествичник. За да достигнем Божията любов, е нужно преди това да се излекуваме. Защото, от една страна, има любов, която търси своето, т. е. самолюбието, а от друга страна – има любов, която „не търси своето“. Целият подвиг на Църквата се състои в това да води човека от еготиична и утилитарна любов към саможертвена любов. А това предполага излекуването на човека.

По-късно се занимавах специално с „Добротолюбие“. Както е известно, „Добротолюбие“, което е компилация от писанията на духовните отци, е дело на Църквата, получило окончателния си вид чрез св. Никодим Светогорец и Макарий Нотарис, някогашен епископ на Коринт. Неговото подзаглавие е „чрез което, благодарение на нравствената философия на праксиса и теорията, духът (умът) е очистен, просветлен и усъвършенствен“. Видях, че там всички текстове са свързани с терапията (лекуването). Те описват начините, по които духът се заболява, а след това се излекува. Като студент четях и продължих да изучавам св. Григорий Палама, този велик светогорски исихаст, когото Преданието е нарекло Богослов и поставило между четиримата най-велики богослови на Църквата, заедно със св. ап. Иоан Бо-

вите писания ми помогнаха да разбера, че богослови на Църквата трябва да бъдат наречени „онези, които са достигнали теория (съзряване на Бога)“, които преди това са очистили своите сърца от страстите или поне се стремят да ги очистят. Говорейки за Второто пришествие, той пише, че Сам Бог ще бъде „светлина за чистите по ум“ и „в съответствие с тяхната чистота“ – именно това, което наричаме царство небесно. И Сам Бог ще бъде „тъмнина за онези, които са ослепели умствено“ си способност в съответствие със собственото им невежество“. Тази тъмнина е наречена отчуждение от Бога. От това ми стана ясно, че *свеще никъде не „издава билет“ на човека за рая, а го лекува* така че Бог става светлина за него – и това е царство небесно, а не тъмнината, която е адът и отчуждението от Бога.

Искам да ви призова, че достигнах до тези неща не само чрез изучаване на светочестите книги. Срещнах духовни отци, изпълнени с благодат, променени чрез Божията благодат, а именно чрез тях могат да се разберат писанията на св. отци, а също така и от личния пастирски опит. Като духовен отец ежедневно виждам, че освен изповед е нужно и излекуване. Много хора се изповядват, но не са излекувани. Необходим е специален метод, чрез който човек може да се излекува от своите страсти.

Из книгата
„Заболяване и лекуване на душата“
Превод от английски
Константин
КОНСТАНТИНОВ

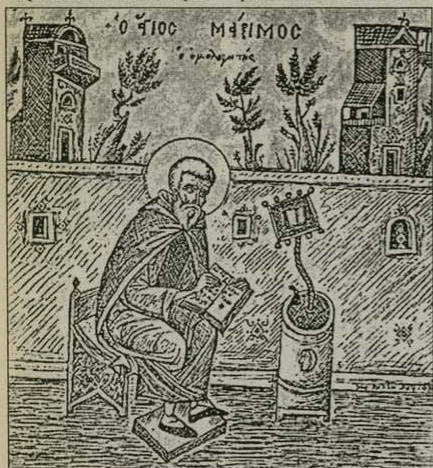
БОГОСЛОВИЕ

Св. Максим Изповедник

За Божиата Църква като образ на съставения от видими и невидими същности свят

Във второто разсъждение на съзерцанието той казва, че светата Божия Църква е отпечатък и образ

не се разделя на частите си, а напротив, обхваща тяхното различие, произхождащо от природното им свойство, чрез въздигане към негово-

на целия съставен от видими и невидими същности свят, тъй като възприема същото единство и различие като него. Защото тя, макар че е един дом съобразно домостроителството, приема различие съобразно някакъв особеност на фигурата си, понеже е разделена на определено само за свещеници и служители място, което наричаме олтар, и на достъпно за явяващия народ, което наричаме кораб. Тя е отово една по ипостас, без да се разделя заедно с частите си поради различията помежду им. Но тя ги освобождава от различията по название чрез въздигането към нейното единство, показва ги като тждество помежду им и явява едната във връзката ѝ с другата като такава, каквато е друга сама по себе си. Така е, понеже корабът съобразно възможността си е олтар поради възприемането докрай на мистагогията при свещеността. И обратно, олтарът, който според действителността на присъщата му мистагогия има първенство, е кораб. Чрез двете си части Църквата остава една и съща. По същия начин и целият свят на съществуващото, сътворен от Бога, се разделя на умовъзприемаем свят, изпълнен от разумни и безтелесни същности, и на тукания с сетивен и телесен, съставен по великолепен начин от множество видове и природи свят. Той някак съществува като друга, неръководна Църква, и мъдро се открива чрез тази - ръководната, и притежава като олтар горния свят, отреден за висшите сили, а като кораб - долния, определен за тези, на които е отредено да живеят сетивно.

Светът отново е един и

то неделимо единство и свързва двата съществуващи свята в себе си в неслято тждество помежду им. И ги показва като тждествени на него самия и помежду им без сливане и единия като изцяло проникнал в целия друг свят. Двата свята го изпълват изцяло, както части цяло, и той ги изпълва еднородно и цялостно, както цяло части. Защото целият умовъзприемаем свят се явява на тези, които могат да видят, като тайнствено отпечатък чрез символите образи в целия сетивен свят. И целият сетивен свят е наличен в целия умовъзприемаем, понеже в познанието на ума се свежда до основанията. Така е, защото единият присъства в другия чрез основанията, а другият - в първия чрез отпечатъците, и делото им е едно, както би било колело на колело (Иез. 1:16), казва свидетелят на великите неща Йезекиил, като има предвид, струва ми се, двата свята. И пак: Защото онова, що е невидимо у Него, се вижда още от създаване мира чрез разглеждане на творенията (Рим. 1:20), казва божественният апостол. И ако невяното се вижда чрез явното, както е написано, толкова повече и явното ще бъде проумявано чрез невяното от тези, които се облягат на духовното съзряване. Така е, защото символното съзряване на умовъзприемаемостта чрез видимото е духовно знание и проумяване на видимото чрез невидимото. Тъй като трябва нещата, които се изсияват взаимно, да притежават истинни и ясни във всяко отношение отражения едно в друго и ненакърнено отношение едно спрямо друго.

Из „Светотелесно наследство. Изборник“

ЛИЧНИ

Уважаема редакция,
След като преминах библиеската граница - 80 години, и навлязох бодро в осемдесет и първата си година, реших да опиша някои случаи из дългогодишния ми свещенчески живот, които нарекох „Попски патла“, с цел да се съхранят за поколенията.
Първата ми дописка - „Мамо, виж дядо поп“, чрез вашето добродушие видя бял свят. Много и от сърце ви благодаря. Това ме окуражи да ви изпратя още две, та ако бъдат отпечатани да станат три, в чест и слава на Светата Троица - Бога, Когото непрестан-

но се моля аз, грешният, да простре Своята велика милост над целия български род и да ни прости греховете.

Сега ви изпращам още две случки в живота ми - „Дотук - слава Богу!“ и „Камбанарията“. Ако благоволят да бъдат отпечатани те, ще съм ви много благодарен, защото мисля, че могат да бъдат за назаждане на някои Божии служители, наши в Христа братя.

С молитви и благословения!

Прот. Георги АШИКОВ

Дотук - слава Богу!

Сандански е хубав град, лежи в южните поли на легендарната Пирин планина. Защитен от ветровете, като в подкова, между планините Огражден от запад и Пирин от север и изток, той минава за най-топлия град в страната. В миналото се именувахе Свети Врач. Но комунистите, понеже ги е страх от светли, подмениха името му с това на легендарния пирински войвода Сандански. Има старинна църква, посветена на светите братя Козма и Дамян. В миналото е имало и манастир, посветен на тяхно име, в северната част на града, където сега има параклис пак на тяхно име. Според легендата тези свети братя са живеели тук, лекували са безкористно нуждаещите се с молитви, бици и топлата минерална вода. Затова народът ги е нарекъл Безсребреници, а банята от векове и до днес се именува „Мирото“. И комунистите не ѝ сменяха името.

Тук съм роден, отраснах и отстарях. Бог по Своята велика милост ме повика да Му служа чрез Ловчанския митрополит Филарет, царство му небесно, тогава временно управляващ и св. Неврокопска митрополия, преди избора на дядо Пимен. Под негово ръководство се построи новата църква „Св. вмчк Георги“ и той я освети на 2 ноември 1952 г.

Блажен е оня свещеник, който служи на една църква, а три пъти по-благъден е оня свещеник, на когото църквата е в селището, където живее. Аз нямам такъв късмет. По причина, че нямаше свещеници, бях ръкоположен, а поради ниското ми образование получих разпръснатата селска енория - четири села, сгъсени в полите на Пирин, на разстояние 6 до 10 км далеч от града. Благодаря на Бога. Три години покъсно ми придодаха още едно, то пък на брега на р. Струма, на 6 км на юг от гр. Сандански.

В нашия град зимата е почти суха, с мек беломорски климат. Но понякога Пирин ни изпраща по-хладен вятър. А понякога имаме и по-тежки зими, макар и много рядко.

За една такава зима искам да разкажа.

През 1964 г. зимата беше по-снеговита. В града беше навала около 20 см сняг, а в околностите бе стигнал до 30 см. В един четвъртък петима млади и здрави селяни от балканското с. Голям Цалим, най-отдалеченото ми село в енорията, натоварих добичетата си с фураж и дошли в града на ярмомелка. Един от тях идва вкъщи и ме кани да отида в събота на село, щеди да изнасят на баща му шест месеца. Питам го:

- Как е снега и пътя?

- Сняг има много, но има пътина - отговаря Кирил, и продължава: - Ето и ние петима създохме на ярмомелка с добитъка си.

- Добре! Ще дойда - отговорих аз. Постополи се човече! и си отиде.

Събота, тих, слънчев, хубав ден в Сандански. Снегът беле. Не, блести на слъщето. Дядо поп в 8 часа сутринта излиза от дома си. Обут в гумени ботуши, през маро преметнал на дълъг каиш ръчната си чанта, заредена с епитрахил, тревник, св. кръст, свещи и тамяни. Завил около врата си вълнен шал, поема дългия криволичещ път за далечната си енория. Изкачих баира на изток от града. Дотук - слава Богу! Покрай с. Поленци минава пътят за селото, където отивам. Все още е утъпан път. Над селото при първия завой на пътя вятърът е натрупа голяма преспа. Отбих се вляво, за да я заобиколя, потънах до колене в сняг. Върнах се да ми на отядно, но и тук потънах в снега. Вдигнах поите на подрашника си и го пристегнах с колан на кръста. Дотук - слава Богу! Ударих през дерето напред. Ботушите ми бяха се напълнили със сняг. Сега вече не трябваше да търся път. Изкачих стръмнината, прекръстих се. Дотук - слава Богу! Продължих без път, защото той беше на много места затрупан с преспи. Слънчев ден, сняг, горска пустош и един дядо поп. Изкачвам поредната височина, прекръствам се и пак. Дотук - слава Богу! Урви, долчинки, дерета, баирчета. И на всяко едно от тях. Дотук - слава Богу! Пътят ми е добре познат, понеже

9 години вече ходя по него. Но сега е невъзможен, след всеки завой - голяма преспа. Изкачвам последния баир пред селото, прекръстих се. Дотук - слава Богу! Неколцина селяни, излезли да наскат брзи (вейки от дърветата, за да залъгат стомасите на животинките си), като ме видяха цял отрупан със сняг, ахнаха в учудване. И в един глас:

- Защо си тръгнал, дядо попе, в това лошо време?

- Кирчо ме покани на помен на баща му - отговорих аз. Застагнах малко при тях, поотупах снега от гърба и капата си, погледнах часовника - то стана 12 часа. Пътят, който споконейно се взимаше за два часа, сега съм го пътувал цели четири. Дотук - слава Богу!

Влизам в дома на Кирил. Учудени, но радостни ме приеха домакините.

- Знаехме, че ще дойдеш, щом си обещал - казва Кирил, подавайки ръка за здрависване, и благоговейно ми целува ръка. Ледей по мустациите и брадата ми почна да се разтая в топлата стая. Кирчо се опита да ми събуе ботушите, а те замръзнали. Като се постопих малко, тогава ми събуха ботушите и в леген избърсах от тях лед и сняг. Обако крачолите на панталона ми и чорпаните нагано. Дадох ми сухи да се преоблека. Стопих се най-сетне.

- Ще ходим ли в църквата? - питам аз.

Отговарят ми: - Много е сняг, не може да се иде до там.

Повикаха роднини и близки и направихме панихидата вкъщи, след което обядвахме.

На следващия ден службата ми по програмата беше в с. Дамянци. Но аз бях решил вече, ако ще и 5 дни да седа тук, назад не се връщам при тези зимни условия. Обаче към 4 часа ученици се върнаха от училището в с. Ляляново, което пък е на шосето от Сандански за балкана. След малко дойде и пощенският раздавач и ми донесе „Църковен вестник“ за църквата ми. Той разказа, че пътят през с. Лески за с. Ляляново е утъпан и няма никакви преспи. Това ме

окуражи. Премтам чантичката си през рамо и се сбогувам с добрите ми енориши.

Лески е през едно дълбоко дере, на отсрещния баир. Слъщето все още грее в късия зимен ден, но вече е на залез. Минах покрай селото и почнах да слизам от високия баир. Ляляново е разположено от двете страни на р. Санданска Бистрица. Пуснах поите на подрашника си, прекръстих се. Дотук - слава Богу! Пътят е асфалтиран, товарни коли са минавали и са направили дълбоки колосива. Влизам в един от тях и с радостно сърце за изпълнен дълг продължавам бодро напред. Стъмни се. Но нощта е светла от белотата на дебелия 40 см сняг.

Срещнах неколцина минувачи, закъснели като мен жители на с. Ляляново. Минах и веца на 2 км над града, после и дърсо-резициата. Пътят е прав, нощта бледа. В далечината забелязах в коловозите две черни сенки. Помислих си: „Други закъснели пътници.“ След малко видях, че са дребни същества. „Кучета! - реших аз. - От тях не ме е страх. Вървят в коловозите, че снегът е дебел.“ На десетина, дванадесет метра пред мен погледите им ме осветиха като фарове. Като затраках със зъби, аз избръгнах. - Вълци! В миг хващам подрашника си с две ръце, разтварям го по ширината му и с мощен глас, втурвайки се срещу тях, извиках: „У-у-у...“ Уплаших ги, обърнаха се в коловозите и избягаха. А аз, окуражен, викам още по-сино и тичам след тях. След 40-50 метра изскочих от коловозите вляво от пътя и се скриях между храсталациите. Отдъхнах си с дълбоко обичайното. Дотук - слава Богу!

Прибричам се вкъщи около 7 ч. вечерта. Жена ми гледа разтревожена и казва:

- Слава Богу, добре си дошъл. Но защо си толкова пребледнял, да не ти е лошо?

- Не, но много съм уморен - отвърнах аз и премълчах преживяното. Моментът не беше подходящ, да се разправят такива истории.

Св. Богородица на помощ срещу алкохолизма и наркоманията

Живеем във времето, когато, според думите на един западен богослов, огромната машина на човечеството произвежда все повече плът и все по-малко дух. Днес нашите деца растат в атмосфера на бездуховност, обградени отвсякъде с отстъпление от Христос, далече от светата ни Църква. От рано познават много тежки грехове, заобиколени са от всевъзможни изкушения, без да имат познание за природата на злото, за силата на греха, без да имат благодатната защита на Бога. Те не получават стабилни устойчиви нито в семейството, нито в училището, липсва им елементарно религиозно възпитание, те не познават непреходните християнски ценности, не знаят смисъла на човешкото съществуване. Израстват зарадени от греха, без да познават пречистащата сила на покаянието и Божията благодат. А там, където няма благодат, се вселяват демоните. Запътват ги с лъжи, с видения, показват им един друг свят, където няма грижи, мъка, страх, докато ги обсебят, а после им показват истинските си зловещи лица, тогава, когато вече е късно да се върнат назад. Този лъжовен свят, в който властват демоните, е светът на дрогата. Проблемът за наркоманията дойде до прага на домовете ни и до вратите на храмовете ни и ние не можем да останем безучастни и да се правим, че това не ни засяга. Навън гинат деца без всякаква надежда за спасение. Без нищо добро да са видели в земята си път, приживе познали мрака на ада и злоещите му обитатели, умират, обречени на вечни мъки.

Наркоманите не могат да се спасят сами. Те са като оня разслабен от свангелския разказ, който не може сам да влезе в къпалнята, за да се изпери. Демоните до такава степен ги обсебват и поробват волята им, че ги правят безразлични към собствената им съдба. Губят най-здравия инстинкт – инстинкта за самозащита: все едно им е дали ще живеят, или ще умрат, дали ще отидат в ада – та те вече горят в адските пламъци и не

очакват нищо добро за себе си. Някои от тях вярват, че има Бог, но демоните им внушават, че Бог е безкрайно далече от тях, че те не заслужават любовта Му, че са толкова грешни, окаяни, никому ненужни и вредни, че нито Бог, нито хората мислят за тях.

Някой трябва да им каже, че това е лъжа. Някой трябва да им покаже, че на Бог не Му е безразлична съдбата на всяка чо

ност на живота им: блудство, кражби, измами, гордост, тщеславие, клевета, духовна леност... Те стават враждебни, агресивни, истерични или вяли, безволеви, унили. Всеки „нормален човек“ би се погнусил от тях и би ги отхвърлил като безнадеждни. Но така ли трябва да постъпва християнинът? Ние знаем, че колкото и грешен да е един човек, искрата Божия си остава в него, а с

но чудотворно средство, чрез което хиляди пристъпили с вяра и благоговение, се избавят от клопката на лукавия.

Преданието разказва, че в далечната за нас 1878 г. на един бивш войник от Тулска губерния, превърнат от бесовите на пиянството в пълна физическа и духовна развалина, му се явява трикратно насън един свят старец, който му заръчва да отиде в нами-

ви към Света Богородица за изцеление от този порок, а много отивали в манастира, за да благодарят на Владичицата за оказаната от нея велика милост. Какво е изобразено на тази икона? Като иконография тя се отнася към типа на едно от най-древните изображения на Божията Майка – „Оранта“, само че Богомладенциът е нарисуван стоящ в чаша. Чашата е благославяща Богомладенциът – това е чашата на Причастие-

Чудотворната икона на Божията Майка „Неопиваща чаша“ се намира във Високия манастир край гр. Серпухов, Русия

Духовна грижа за наркоманите

През 1997 г. в Минск, столицата на Беларус, се създаде Православен център, в който чрез тайнствата на Църквата, усиленна духовна помощ от свещениците и възкръвяване на потърпевшите, успешно се лекуват млади хора от наркотичната зависимост. Такива центрове, манастирски общини и православни комуни се създават и в други градове и краища на Русия и Беларус.

Благодатта Божия действа на всеки човек и изправя и най-непоправими грешници. Но не едностранно. – Човешкият фактор също е от значение, вярата, желанието да се спасиш. Практиката показва, че наркотично зависимите младежи и техните близки в повечето случаи са слабо религиозни и нещърковни хора. Те идват на акапитата от отчаяние, от любовителност, защото са решили да опитат всичко, идват с представата, че свещеникът ще направи нещо магическо, тайнствено и проблемът им ще се разреши, без да се налага да полагат усилия и правят жертви. Това, разбира се, не е вярно. Бог очаква от тях да се покажат: да проумят своята греховност, да отхвърлят досегашния си греховен живот, да приемат благодатта, да отворят за Христос сърцата си, да станат обитатели на Светия Дух и да заживеят поновому, присмийки водителството на Бога. Препоръчва се участие в молебна, но най-вече възкръвяване (приемане на св. Кръщение, редовна исповед и причастяване).

вешка душа, че ги обича, че страда за тях, че не за праведниците, а заради грешниците Той дойде на този свят. Някой трябва да им каже, че Бог е готов да подкрепи усилията им да се спасят, че никога не е късно да станеш нов човек, да заживееш нов живот, живот в Бога. Този някой трябва да сме ние, „които се наричаме християни и претендираме, че сме последователи на Христос.

Наркозависимите и алкохолиците са обградени не от един, а от цял легион бесове. Наркоманията и алкохолизъмът съвсем не са единствените им грехове. Обикновено се касае за цялостна греховна насоченост

Режимът е манастирски: молитва и труд, катехизация, четене и изучаване на Священото Писание и друга религиозна литература, слушане на църковна музика, посещаване на богослужение. Опитът показва, че деградацията на личността, която се наблюдава при наркоманите и алкохолиците, не е необратим процес. Шом влязат в църковния живот и приемат християнската вяра, те постепенно стават ценни личности с богата и чувствителна душа. Младежите могат да прекратят приема на наркотици още след първия или втория акапит, но ако веднага не бъдат възкръвени и не започнат да се борят и другите си грехове, това спиране ще е само временно. Възможността отново да паднат в изкушение винаги ще остане пред тях, но за един човек, закрилян и укрепяван от Божията благодат, това е много трудно.

Едновременно с възкръвяването на младежите желателно е да се възкръвят и техните родители или събурзи. В едно семейство хората са като скачени съдове и е безсмислено да се налива в единия съд еликсир, ако другите са пълни с отрова. Родителите ще помогнат много на своите деца, ако на свой ред се кръстят (ако не са кръстени), велчат, изповядват и причастяват и волят молитвения живот. Църквата има изпитани благодатни средства за борба с греховните страсти и злите сили.

нея – и надеждата за спасение. Ако християните не видят зад криминално проявената, психическа, морално и интелектуално деградирала личност човека, създаден по Божи образ и подобие, губим този човек завинаги. Кой, ако не ние, които сме познали Божията любов, ще им покаже какво е истинска любов, онази любов, която всичко прощава... Кой, ако не ние, които сме познали Божията милост, ще им окаже милост?

Руската православна църква отдавна има опит в борбата с алкохолизма и наркоманията. Сам Бог дава по застъпничеството на св. Богородица едно мощ-

рация се в град Серпухов девически манастир и да отслужи молебен в чест на иконата на св. Богородица – „Неопиваща чаша“. Човекът трябва сакат, немощен, но по пътя постепенно оздравява и до гр. Серпухов стигнал в добро здраве и бодр дух. Влязъл в посветения на св. Богородица манастир, открил иконата „Неопиваща чаша“ и след отелужения пред нея молебен напълно се освободил от порока на пиянството. Вестта за чудната икона на Божията Майка се разпространила бързо из Русия. Зависимите от алкохол, техните роднини и близки бързали да отправят своите молит-

тистът се чете всеки петък след отслужаването на св. Литургия. Вярвам, че техни пример ще последват и други свещенослужители. Готови ли сме ние, миряните, да приемем наркозависимите младежи и техните близки, когато те дойдат в храма? Ще ги посрещнем ли като завърнали се в дома на Отца наши братя, или ще постъпим егостично като големия брат от притчата за блудния син? Готови ли сме да ги посрещнем е отворени сърца и да им дадем свидетелство за нашата вяра? Готови ли сме с поведението си да им дадем свидетелство за Божията милост, с отношението си към тях да им свидетелстваме за Божията любов и правда? Готови ли сме не само на думи, но и на дело да им разкрием един непознат и непонятен за тях живот, в който властват други правила и закони: доверие, мир, любов, милост, дълготърпение, всеопрошение? Ще ги приемем ли с търпение и любов, или ще ги отблъснем от себе си, а с това – и от Църквата Христова?

Задачата е трудна и начинанието – непосилно за човеци, но Бог очаква от нас да положим усилия, да направим първата крачка, да учеем Той туродвесте ни с добри плодове.

Вече и в Българската православна църква, по примера на другите православни църкви, се взема отношение по проблемите на наркоманията и алкохолизма и се дават главните насоки за работа с подвластните на тези греховни увлечения.

Отделни свещеници започнаха начинания в това направление. Акапитът на Пресвета Богородица в чест на нейната чудотворна икона „Неопиваща чаша“ се чете в храм „Св. цар Борис“ във варненския квартал „Аспарухово“ и в храм-параклис „Св. Троица“ – гр. Бургас, а съвсем отскоро и в столичния храм „Св. ап. Андрей Първозванни“, кв. „Баншпора“. Ака-

Александра
КАРАМИХАЛЕВА,
президиента

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

за „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

Посочете изданието и периода от време, за което искате да се абонирате (моля, попълвайте четливо с печатни букви):

Име..... Презиме.....

Фамилия.....

гр./с..... п. код..... общ.....

обл.....

ж.к..... ул.....

№..... бл..... вх..... ап..... тел:.....

Израчайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложена квитанция от пощенския запис или копие на платенното нареждане.

(Цените за абонамент и адресът на издателството са публикуван на 8 стр.)

Обява

Организацията „Българо-германско социално дело“ със седище Варна търси да назначи възможно най-коро изпълнителен директор.

Целта на тази организация, чиито членове са Варненската и Великопреспаска митрополия, както и църковните фондации „Либенану“ и „Св. Франциск Хайлигенбрун“ (намиращи се във федералната провинция Баден-Вюртемберг/Германия), е изграждането на социална служба във Варненския район.

Изисквания: българско гражданство, много добро владеене на немски език, завършено икономическо образование във висше австрийско или германско учебно заведение, ръководни качества и опит, положително отношение към Църквата и нейната благотворителна мисия.

Кандидатурите (на немски език) следва да бъдат изпратени до 31.01.2002 г. на следния адрес:

Stiftung Liebenau, z.Hd. Herr Jakob Bichler,
D-88074 Meckenbeuren, BRD или
e-mail: jakob.bichler@stiftung-liebenau.de

За нашия общ дом

75-годишен юбилей на митрополитския храм във Видин

Седемдесет и пет години, приблизително равни на един човешки живот, са изминали от строителството на митрополитския храм в град Видин „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“. Прах и пепел са ръцете, които са го издигнали и зорграфисали, но делото на тези ръце стои пред нас, сякаш неподвластно на времето и смъртта. Ще стои и след нас, защото е вечно и защото все ще се намират последователи и пожертвователи, които да го продължават за слава Божия и за свое лично спасение.

Първият камък е положен на 17 октомври 1926 година по време на светителството на тогавашния Видински митрополит Неофит. За този паметен ден, в който на мястото на стария храм, строен в първите години на 18 век, се слага начало на нов градеж, свидетелства акт, съхраняван в архивите на църковното настоятелство. Екземпляр от него заедно с имената на главните дарители и спомоществатели, майстори и строители, изредени в отделен поменик, е положен в основите на храма след подобаване молбен за здраве и успех в святото начинание. Те са изписани и върху възпоменателна плоча от черен мрамор в средната част на храма, увековечени за поколенията по сигурно от каквото и да било надгробен паметник и от каквото и да била епитафия.

Със своята лепта, събрана в продължение на години – отначало за ремонт на сградата на предишния храм, като постепенно назрява необходимостта и решението да бъде съборена и съградена нова – участвали не само първенците на града, а и всички негови жители. Без съмнение, своята лепта е дала и оная бедна вдовица, чийто образ е описан и възвеличен в св. Евангелие и чийто име няма да узнаем никога, защото липсва върху черния мрамор, но то не е останало скрито от Бога и макар да не фигурира върху мраморни плочи и архивни документи, е записано в книгата на живота.

Главни дарители

и организатори сред духовенството са, на първо място, митрополитът на епархията Неофит и неговият протосинел архимандрит Евгений, председател на църковното настоятелство и бивш първ свещенослужител в новата църква. Със свои средства участват монашеските братства от манастирите в епархията, Лев-

кийският митрополит Варлаам, свещеник Ангел; прибавено към другите дарения е и направеното още приживе от митрополит Кирил.

Достопенният вид на митрополитския храм „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“ по подобие на катедралния „Св. вмчк Димитрий Солунски Мироточив“ излага замаха, с който е строен, както и духовния подем сред видинчани в ония години. Замахът и подемът, с който човек строи своето собствено малко човешко жилище, би се изчерпал многократно при съграждането на полюбен дом, ала всеобщият замах и подем е бил достатъчен за съграждане на този свят общ дом на името на Мирликийския Чудотворец, на дома Господен, в който всички са равни пред Бога и помежду си, защото са братя и сестри во Христа, а и Божията помощ е преизобилна в такива случаи.

Архивите пазят за историята имената на организатори и изпълнители. Но тези имена продължават да са ни нужни и днес. Ще са нужни и утре. Проектът на храма е дело на архитектите Коста Николов и Илия Попов, изографисването и иконописването е изцяло възложено на софийския художник иконостасец Господин Желязков, а дърворезбата – на майстора дърворезбар Филип Филипов, също от София, строителството е изпълнено от предприсмача Асен Аврамов.

След 75 години обаче едва ли някой си спомня или знае нещо повече за тях – какви са били чертите на лицата им, техните мисли и мечти, техните съдби, как е преминал животът им.

Но ето ги чертите на тяхната работа, ето го образа на тяхното виждане и мислене, ето го печата на тяхното християнско чувство и вяра, един от венците на техния живот – тази великолепна църковна сграда, издържана изцяло в стила на източноправославната архитектурна традиция и излъчваща спокойствие и надежда, мир и утеха. Увенчана с красив купол и с две кули над централния вход, с множество сводове и ниши, украсена благолепно отвътре, тя е истински молитвен дом, подканящ към осъзнаване и покаяние, към съзерцание и духовно единение с Бога.

Мистичност и красота струят от иконите, особено от тези на централния иконостас – на Господ Исус Христос, Пресвета Богоро-

дица, св. Йоан Предтеча, храмовия патрон св. Николай Мирликийски. Една единствена въздишка от дълбините на душата, една молитвена съзла – и отпада всяко съмнение, че те съществуват не само иконографски, а реално, истински. Не само някъде на небето, което ни изглежда непостижимо високо, поради собственото ни несвършенство и греховност, а тук, пред нас, готови да протегнат видимо ръка за благослов. И те наистина биха оживели пред очите ни, ако не беше нашето неверие – за да изтръгнат от сърцата ни и последното колебание и равнодушие, и последната човешка гордост и злоба, и последния смъртен грях.

Тук съзираме и проникновената ръка на самия иконостасец, а преди нея – проникновеното му християнско сърце, с което ведно бият и нашите, отправим ли взор нагоре към възтрешната страна на купола, откъдето ни благославя Спасителят, или към Триединия Бог в Неговите три Лица – Бог Отец, Бог Син и Св. Дух, също и към Майка Богородица, блиски над светия олтар и над нас, окаяните и грешните.

Сред най-впечатляващите във вътрешното прос-

транство икони са и тези в сребрени обко – на Божията Майка с Младенеца и на черителя св. Пантелеймон.

Вгледаме ли се в дърворезбата – красива плетеница от различни орнаменти, от каквато са изработени централният и двата странични иконостаса, амвонът и архиерейските тронове – не можем да не се възтчим на свършената дарба, филигранния почерк и великолепно търпение на нейния автор.

Изображението на светеца

украсява и външната стена над централния вход, заедно с образите от двете му страни – на св. Пантелеймон и св. Петка сред сонм от ангели; св. Николай е изобразен и на южния вход отвън, над който е вpletен в гъбестоцветна мозайка. Минавайки дори отвън или когато вратите вече са затворени, един поглед към него, изпълнен с упование, едно осъняване с Христовия кръст – и Чудотворца няма да ни изостави.

Откъм западната страна на храма се намира камбанарията с две камбани, чийто мелодичен звън подканя миряните за литургия всяка неделя и петък.

Кръщелната се помещава веднага след притвора зад южния вход.

Тук за известно време

са били пренесени от светия олтар на старата църковна сграда телените останки на първия български ексарх Антим I, преди да бъде завършена неговата гробница-мавзолей в съседство, на югоизток от храма. Зад светия олтар е погребан и Видинският митрополит Неофит през 1971 година.

Храмът е осветен на 19 октомври 1930 година от митрополит Неофит при многолюдно стечение на богомолци от града и селата. Нов списък с имената на деветима нови дарители, дали парични помощи за довършване и украсяване на храма, е положен в основите на светия престол; изписани са и над входа на южната стена откъм вътрешната му част, зад който се помещава кръщелната.

Вече 75 години вратите на храма са отворени за всички, които търсят Бога и застъпничеството на един от най-тачените светци в

целия християнски свят. Хиляди и хиляди миряни са пристъпвали този праг – венчавали са се, кръщавали са децата си, изпращали са близки в последния им път, отправяли са молитви за здраве и спасение, за излечение от болести и страдания.

Неска както храмът ни дава своята закрила, така и ние да му дадем своята подкрепа, като отворим вратите на сърцата си за него, за Бога и ближните си.

И с молитвения възглас, изписан върху възпоменателната мраморна плоча: „Воздай им, Господи, според Твоята велика милост!“ да възкликнем и ние: Воздай, Господи, милостта Си на нас, като ни укрепяваш да продължим вещественния градеж за обновяване и въздигане на този храм. Да продължим и друга, по-труден градеж – за духовното ни издигане и обновяване на възтрешния човек у всеки от нас.

Галина ПАСКАЛЕВА

ОБЯВА

Програма „Обучение“ на фондация „Покров Богородичен“ уведомява всички заинтересовани, че през 2002 година планира провеждането на следните прояви:

I. Обучителни курсове:

1. **Обучителен курс „Въведение в изготвянето на проект“**
времметраене: 3 дни, втората половина на м. февруари
место на провеждане: хотел „Клуб Владая“
целева група: представители на прицърковни неправителствени организации, които имат ясна и конкретна идея за проект
такса за участие: 15 лв.

2. Обучителен курс „Подготовка и управление на проект“

времметраене: 6 дни, м. март
место на провеждане: хотел „Клуб Владая“
целева група: представители на прицърковни и светски неправителствени организации, които имат известен опит в проектната работа
такса за участие: 25 лв.

3. Обучителен курс по Социална работа

времметраене: 6 дни, първата половина на м. септември
место на провеждане: още неуточнено
целева група: представители на прицърковни неправителствени организации и на енории, които извършват социални дейности, действащи социални работници в общински служби за социално подпомагане и други институции
такса за участие: 30 лв.

4. Обучителен курс „Методика на преподаването“

времметраене: 6 дни, втората половина на м. септември
место на провеждане: Енорийски център при храм „Покров Богородичен“, София
целева група: преподаватели по религия в енорийски и светски училища
такса за участие: 25 лв.

II. Работни срещи:

место на провеждане: Енорийски център при храм „Покров Богородичен“, София
целева група: представители на държавни и частни институции, неправителствени организации и Църквата, които имат отношение към съответните проблеми
1. По проблемите на работата с деца и младежи с наркотични зависимости – втората половина на м. април
2. По проблемите на религиозното обучение – м. май
3. По проблемите на социалната работа в енорията – началото на м. юли

III. Конференции:

1. **Международна конференция „Църквата и социалната промяна“** – м. юни
цели: Представяне на добрите църковни практики в социалната сфера в медитне
2. Подчертаване на уникалността на християнската мотивация за социална работа
3. Търсене на възможности за обединяване на усилията на Църква и държава в извършването на социални дейности.

2. **Международна конференция „Православие – психология – психоанализа“** – м. ноември
цели: представяне в богословските и академичните среди на идеята за нуждата от пасторска психология

За допълнителна информация и заявки за участие

фондация „Покров Богородичен“
Здравко Данев, помощник-координатор
ул. „Врабча“ 18, 1000 София
Евелина Варджийска, программен координатор
тел./факс 02 987 1655
E-mail: eva_var@abv.bg, evaivanova@einet.bg
E-mail: pokrov_foundation@yahoo.com

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА 2002 г.

„Църковен вестник“	сл. „Духовна култура“
1 година ..... 19,20 лв.	1 година ..... 16,80 лв.
6 месеца ..... 9,60 лв.	6 месеца ..... 8,40 лв.
3 месеца ..... 4,80 лв.	3 месеца ..... 4,20 лв.
1 месец ..... 1,60 лв.	1 месец ..... 1,40 лв.
Цена на 1 брой ..... 0,50 лв.	Цена на 1 брой ..... 0,90 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16
Главен редактор
АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
ТБ Биомин, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в която да се изпише точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомниме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.